

Actualisatie quickscan flora en fauna Maarsbergseweg 18 te Leersum

Datum : 20 juli 2017
Projectnummer : 16-0229
Opdrachtgever : Studio voor Architectuur & Interieur de Linden
Nieuwstraat 11
3961 AE Wijk bij Duurstede
Opgesteld door : E.J.F. Claassen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens de bestemming van het perceel aan de Maarsbergseweg 18 te Leersum te wijzigen van bedrijfswoning naar woonbestemming. In verband met dit voornemen is in 2016 een quickscan flora en fauna (Staro Natuur en Buitengebied, 2016) uitgevoerd met als doel te bepalen of de bestemmingswijziging leidt tot overtreding van de natuurwetgeving.

Door veranderde natuurwetgeving (inwerking treden Wet natuurbescherming per 1 januari 2017) is de noodzaak ontstaan het planvoornemen aan deze nieuwe wet te toetsen. Deze notitie beschrijft de wijzigingen ten opzichte van de quickscan flora en fauna uit 2016 als gevolg van de veranderde natuurwetgeving.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)).

Het beleid voor de bescherming van het NNN en de regelgeving omtrent beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) is in de praktijk niet gewijzigd ten opzichte van de situatie voor 2017. Door het ontbreken van houtopstanden in het plangebied is de bescherming hiervan eveneens niet van toepassing. De delen over bescherming van gebieden en houtopstanden uit de Wet natuurbescherming worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Soortbescherming in de Wet natuurbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen

en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Methode

Doordat in 2016 het plangebied is onderzocht en de situatie niet wezenlijk is veranderd, is voor deze actualisatie volstaan met een bronnenonderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied. Hiermee is een beeld gevormd van de meest recente waarnemingen van (in de omgeving) voorkomende beschermde flora en fauna. Hierbij is gekeken naar zowel beschermde soorten volgens de Flora- en faunawet (geldig tot en met 31 december 2016) als “nieuw” beschermde soorten volgens de Wet natuurbescherming (in werking sinds 1 januari 2017). De situatie (aanwezige biotopen) in het plangebied is vergeleken met de habitateisen van beschermde soorten die uit het bronnenonderzoek naar voren zijn gekomen. Op basis van deze vergelijking is middels expert judgement beoordeeld welke van soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Tevens is bekeken welke soorten op basis van de quickscan flora en fauna uit 2016 (mogelijk) in het plangebied voorkomen, maar die onder de vigerende wet niet meer beschermd zijn.

4 Natuurwaarden

Dit hoofdstuk beschrijft het mogelijk voorkomen van “nieuw” beschermde soorten in het plangebied. Tevens wordt aangegeven voor welke “oud” beschermde soorten bescherming niet meer aan de orde is.

4.2.1 Vlinders

Uit gegevens van de website Vlindernet.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied het voorkomen bekend is van de beschermde vlindersoorten grote vos, sleedoornpage (beide §3.3 wn)

Het habitat van de grote vos bestaat uit vochtige, open bossen. Als waardplant gebruikt deze vlinder vooral iep. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geen vochtig bos aanwezig is en er geen iepen in de tuin staan. Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is zodoende het voorkomen van grote vos in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

De sleedoornpage leeft in een landschap waarin sleedoornstruwelen of pruimenbomen aanwezig zijn. De waardplant van deze soort is de sleedoorn en enkele andere gecultiveerde prunus-soorten. In het plangebied zijn geen sleedoornstruwelen aanwezig. Het is zodoende redelijkerwijs uit te sluiten dat de sleedoornpage in het plangebied voorkomt.

Uit de quickscan flora en fauna van 2016 blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de dagvlindersoort heideblauwtje voorkomt. Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied komt de soort rouwmantel voor. De beschermde keizersmantel is waargenomen op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied. Deze drie vlindersoorten zijn onder de Wet natuurbescherming niet meer beschermd.

4.2.2 *Slakken*

In de quickscan flora en fauna van 2016 kon de aanwezigheid van de slakkensoort wijngaardslak niet worden uitgesloten. Onder de Wet natuurbescherming is de wijngaardslak niet meer beschermd.

4.2.3 *Amfibieën en reptielen*

Ten aanzien van de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten reptielen hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang (alle §3.3 wn) staat in de quickscan flora en fauna uit 2016 dat deze weggevangen dienen te worden en dat voor het wegvangen een ontheffing nodig is. Sinds de nieuw Wet natuurbescherming van kracht is, is het verstoren van de mogelijk aanwezige reptielen niet (meer) verboden. Opzettelijk doden is wel verboden, maar dat is bij het planvoornemen niet aan de orde. Indien reptielen in het plangebied aanwezig zijn, zullen deze zich achter in de tuin bevinden tussen de begroeiing en dekking en niet vlakbij het woonhuis waar het open en kaal is. Wegvangen is zodoende niet nodig en een ontheffing dus ook niet.

4.2.4 *Overige soortgroepen*

Ten aanzien van de soortgroepen flora, kevers, vissen, vogels, libellen en zoogdieren treden geen wijzigingen op ten opzichte van de quickscan flora en fauna uit 2016. Uit het bronnenonderzoek komen geen gegevens naar voren van “nieuw” beschermde soorten uit deze soortgroepen in de omgeving van het plangebied. Ook op basis van de terreinkenmerken en aanwezige biotopen, zoals opgenomen tijdens het veldbezoek in 2016, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat “nieuw” beschermde soorten uit deze soortgroepen in het plangebied voorkomen.

De bescherming van de soorten uit deze soortgroepen genoemd in de quickscan flora en fauna van 2016 is niet zodanig gewijzigd dat dit gevolgen heeft voor de conclusies uit de quickscan flora en fauna van 2016.

5 **Conclusie**

Vanwege veranderingen in de natuurwetgeving zijn in deze notitie de wijzigingen ten opzichte van de uitgevoerde quickscan flora en fauna van 2016 beschreven.

De vlindersoorten heideblauwtje, rouwmantel en keizersmantel zijn onder de nieuwe Wet natuurbescherming niet beschermd. Van de “nieuw” beschermde vlindersoorten komen grote vos en sleedoornpage voor in de omgeving van het plangebied. In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor deze soorten, zodat het voorkomen in het plangebied redelijkerwijs is uit te sluiten. De slakkensoort wijngaardslak is onder de Wet natuurbescherming niet beschermd.

Onder de Wet natuurbescherming is het verstoren van de mogelijk aanwezige reptielen hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang (alle §3.3 wn) niet (meer) verboden. Opzettelijk doden is wel verboden, maar dat is bij het planvoornemen niet aan de orde.

Het voornemen om de bestemming te wijzigen van bedrijfswoning naar woonbestemming heeft geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg.

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Staro Natuur en Buitengebied, 2016. Quickscan flora en fauna Maarsbergseweg 18 te Leersum. Rapportnummer 15-0311. Staro Natuur en Buitengebied, Gemert.

www.vlindernet.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.libellennet.nl

www.eis-nederland.nl